

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 285.

V Ljubljani, v ponedeljek 14. decembra 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 13. decembra.

Justično ministerstvo.

V zadnjem poročilu ostal sem pri govoru justičnega ministra grofa Schönborna, ki se je v prvi vrsti obračal proti hudim napadom dr. Vašaty-a. Vašaty je namreč našteval celo vrsto zakonov, katere je pa po njegovem mnenju prelomil grof Schönborn, ki zaradi tega zasluži, da pride na obtožbo klop. Minister odgovarja, da je tako žuganje podobno človeku, ki ima nevarno orožje, pa ga ne zna ali ne more rabiti in z njim le slepo okoli sebe maha. V parlamentarnem življenju ne gre ministrom žugati z obtožbo, pa je ne pričeti. Vašaty je rekel, da v ta namen ne dobi potrebnega števila glasov, minister ne more nič za to, pa se tudi ne boče prizadeval, da mu jih pridobi. Vašaty je hudo napadal tudi dr. Rigerja in ministra Pražaka, kateremu je oponašal, da skozi dvanajst let, kar je minister, za češki narod ni storil ničesar in da črnilo in pero rabi samo enkrat na mesec, kadar podpiše pobotnico. Minister Schönborn se je potegnil za oba in zagovarjal tudi bivšega predsednika najvišjega sodišča viteza Schmerlinga, s katerim se je Vašaty pečal v svojem govoru. Vašaty, pravi minister, je omenil raznih političnih bojov, v katerih sem bil jaz, vsaj pri glasovanju, med nasprotniki Schmerlingovimi. Nikakor mi ne pride na misel, zagovarjati vseh njegovih političnih nazorov, ali v nevoljo me je spravilo, da se tako govori o možu, ki je 60 let zvesto služil cesarju, ki je zmerom kviško držal avstrijsko zastavo in ki se je zmerom čutil Avstrijanca, ne da bi se bilo omenjalo najmanjše priznanje, katero rado privoščimo tudi ravnokar v pokoj stopivšemu nasprotniku.

Minister omenja dalje narodne sprave na Češkem, ki naj obema narodoma pomore do enakih pravic, potem pa razpravlja posamezne justične zadeve. Obeta, da se več okrajnih sodnikov pomakne v 7. plačilni razred, in priporoča kazenskemu odseku, da naj prej ko mogoče v pretres vzame novi kazenski zakon. Čas za razpravo in sklepanje obširnejih zakonov sicer ni prav ugoden, ali minister si šteje v dolžnost tudi v justičnem oziru pred očmi imeti marsikatero prememba. Zato boče morda še v teku zimskega zasedanja zbornici predložil tudi načrt zakona o prepirnem postopanju pri posameznih sodiščih.

Govoril je tudi o konfiskacijah in poudarjal, da dostikrat s kako konfiskacijo ni zadovoljen, zlasti če se zgodi zaradi nekoliko ostreje kritike vladnih odredb, ali na drugi strani se pa tudi primeri, da se ne konfiskujejo reči, ki bi se morale zapečatiti. V neko zadoščenje je bilo poslancu Kalteneggerju, ko v izgled te svoje trditve omenja, da bi bila morala gosposka konfiskovati članek nekega učiteljskega lista, katerega je Kaltenegger omenjal v svojem govoru o šolstvu. Konečno obeta, da hoče po svoji najboljši vesti in zavesti v postavodajnem in upravnem oziru ustrezati vsem zahtevam, ki se stavljajo justičnemu ministerstvu.

Za ministrom sta govorila še dva poslanca, namreč Polzhofer, ki je priporočal, da naj se v kaznilnicah ne dela konkurenca malim obrtnikom, ampak da naj kaznjenci izdelujejo klinčke ali žvepljenke, ki naj jih vlada prevzame v svojo upravo, in grof Adolf Dubsky, ki je predlagal, da naj denar v uradnih depozitih ne leži mrtev, ampak naj se plodonosno naloži v poštnih hranilnicah; ker je takega denarja okoli 7 milijonov goldinarjev, ddašale bi dveodstotne obresti 140.000 goldinarjev na leto.

Ker je dr. Vašaty za svoj govor porabil polovico dneve seje, katere je bila sklenjena ob polu petih popoldne, napovedal je predsednik ob sedmih zvečer večerno sejo, ki je trajala do pol enajstih pred polnočjo.

Prvi se je v tej seji oglasil minister Pražak, ki je odgovarjal neotesanim napadom Vašaty-jevim. Po vsej pravici se je mogel minister sklicevati na svoje delovanje kot justični minister in sodbo mirno prepuščati njim, ki to delovanje poznajo. Na surove osebne napade minister ni odgovarjal, gledé trditve pa, da je bil enkrat pozvan v češki klub, čigar ud je bil, in da se je moral tam zagovarjati, je z vso odločnostjo poudarjal, da nikdar ni bil poklican v češki klub in da se govorniku menda sanja. Prav toplo se je potezal tudi za staročeški klub, rekši, da bo zgodovina enkrat nepristranski sodila, koliko so dotični možje storili za narod češki. Vse je odobravalo besede ministre, ki so bile pa premeheke v primeri z grdimi psokami.

Za Pražakom je govoril graški poslanec Hofmann, ki je omenjal preobilnega dela pri graških okrajnih sodnijah in priporočal zakonito varstvo proti sleparstvu in nepošteni konkurenci. Omenjal je pri tej priliki tudi goljufij pri konjskih dirkah, kar je pripravilo podpredsednika Chlumeckega, da ga je opominjal, češ, da se ne razpravljajo dirke, ampak justično ministerstvo. Spodtikal se je tudi nad odredbo justičnega ministerstva gledé slovenskega vknjiževanja v zemljiških knjigah, češ, da ljudstvo ne čuti nobene potrebe in da se je vse to doseglo le po vnanji zvičajni agitaciji.

Sodništvo na Primorskem.

Za njim je dr. Promber priporočal zidanje novega sodnijskega poslopja v Brnu; potem je pri-

LISTEK.

Jakob Gallus.

(Govoril g. Jos. Mantuani v družbi sv. Ambroža na Dunaju dne 25. novembra t. l.)

Velečastita gospôda! 12. julija t. l. bilo je tristo let, odkar je eden največjih kontrapunktikov in za nas Avstrijce gotovo najznamenitejši godbenik preminol glasbeni umetnosti. Bil je Jakob Gallus. Porojen je bil leta 1550 na Kranjskem, in kakor je sedaj verjetno, v Ribnici na Dolenjskem. O njegovi nežni mladosti ne vemo ničesar; kar moremo povedati o njegovem šolanju, dobili smo le po sklepih. Na sigurnih tleh smo še le z letom 1580. Od tedaj pa do leta 1585 bil je kapelnik škofa olomuškega, kar je z listinami potrjeno. Od leta 1586 do njegove smrti nahajamo ga v Pragi kot kantorja pri Sv. Ivanu na Bregu; tu živel je bolj baveč se s kompozicijo nego z vodstvom cerkvenega zbora. To je ob kratkem kronologični očrt življenja njegovega.

Opomnil sem že, da o prvi dobi njegove mladosti ničesar ne vemo. A ko bi bilo tudi kaj zabeleženo, imelo bi značaj anekdote, torej za nas ni neobhodno potrebno. Znamenitejšje pa je vprašanje, kje in kako se je šolal. Smatrali so Gallusa in ga smatrajo še dandanes — učencem benečanske šole, čeč ker v obče uporablja pri svojih glasbot veri-

razdeljene kore, nazivane „cori spezzati“. Ti zbori delé glasbeno stvarino v več delov, ali da porabim primer: osmeroglasni glasbotvor razdeli se v dva čveteroglasna zbora; vsak zbor ima svojo lastno, polno harmonijo, kreta se in nastopa sam in napravlja tudi učinke po tem, kakor so glasovi razdeljeni. Le sem in tja se zvežete oba zbora v jednotnem, polifonnem stavku. Res je, da je ta način komponovanja znak benečanske šole; res je tudi, da ga Gallus kaj rad uporablja pri svojih delih — a pravilo mu to ni. Vsaj tolikokrat, gotovo pa še večkrat kot „cori spezzati“, nastopa pri Gallusu jednoten, polifon stavek. Poleg tega nedostaje glasbotvorom našega mojstra onih kriterijev benečanske šole, namreč hromatike nekaterih glasov. O tem bodem še pozneje izpregovoril. A tudi vnanje razmere so zoper to navedeno trditev. Gallus ni bil sam nikdar v Benetkah; to vemo iz predgovorov njegovih del. Na Kranjskem, Dolenjem Avstrijskem, Moravskem, Češkem in v Sleziji, kjer je Gallus živel, kakor lahko dokažemo, ni bilo za časa njegovega šolanja nobenega zastopnika benečanske šole. Prvi šel je Hesler v Benetke učiti se k Andreju Gabrielliju, a še le leta 1584, torej pozneje, ko je Gallus razdeljene zbore že porabil pri svojih mašah. Gallus omikal se je sam, in to po duhovskih domih. Da se je mudil dalje časa pri cistercijenjih v Zwettlu, pri premonstratih v Zabrdovicah in v Brucku, je dokazano. Mi bi ga imenovali avtodidakta. V teh duhovskih hišah bil je najprej pe-

vec kot deček, potem kot odrasel, tako dolgo, da je stopil kot mojster svoje umetnje na čelo pevskemu zboru stolnice olomuške. Sedaj pa nastane drugo vprašanje: Kako je mogel Gallus dospeti pri teh razmerah do vrhunca omike v svoji umetnji? Odgovor: proučil je dela inih mojstrov. Zajemal je svojo vedo iz del vseh znamenitih mojstrov svoje dobe: Nizozemcev, Italijanov, Francozov, Nemcev — znabiti tudi Angležev in Špancev. Sad teh studij položil je v svoje glasbotvore, izpopolnjen po obliki in po vsebini. Priča temu so zadače nekaterih njegovih del in njegov zapuščinski inventar.

(Konec sledi.)

Sprehodi po praški razstavi.)

(Konec.)

In če se vpraša po uzrokih, ki so povzdignili naše severne brate na vrhunec kulture, kje naj se iščejo? Podlaga temu vspehu je bila duševna in fizična čistost narodova, njegova delavnost, vztrajnost, varčnost, bila je pred vsem ona narodna zavest, katere Čehe nad tisoč let združuje v mogočno zdaj nepremagano skupino, ona zavest, kakeršne ne najdeš pri nobenem drugem narodu, tudi pri drugih slovanskih ne. So sicer ljudje, zlasti časnikarji, katerih učenost je večinoma orijentalški barvana, ljudje, ki trdé, da je narodno idejo sploh še-le zadnji Napoleon staknil, ko je že njegov prednik Koričan Bonaparte z isto idejo propal. Kako neumestna,

el na vrsto dr. Gregorčič, ki je v dolgem in živem govoru opisoval sodnijske razmere na Goriškem. Priporočal je, da naj se razbremenijo mestno delegirano sodišče in da naj se nastavlja slovenske zmožni uradniki. Z različnimi dejanskimi zgledi je pojasnoval, kolika krivica se godi slovenskemu ljudstvu, ki mora po tolmačih iskati pravice; kako krive so dostikrat razsodbe, ker se izjave napačno zapisujejo v italijanske zapisnike; in končno je živahno opisoval porotno obravnavo proti slovenskemu zatožencu pred italijanskimi porotniki in slovenske nezmogljivosti sodniki. V dosegu pravičnih razmer je priporočal, da naj se porotna sodišča v Gorici delé v dva oddelka, v slovenskega in italijanskega. Zaradi dolgega zborovanja so bili poslanci že utrujeni, pa so vendar jako pazljivo poslušali ta govor, ki Vam ga pošljem po stenografskem zapisniku.

Drugi govorniki.

Na vrsto so prišli štirje govorniki, ki pa niso govorili obširno.

Dr. Byk je priporočal pomnožitev okrajnih sodišč v Galiciji in zahteval postavno določbo, da se morajo po zgledu profesorjev vpokojiti vsi sodnijski uradniki, ki spolnijo 70. leto svoje starosti.

Lupul je zahteval delitev mestnega delegiranega sodišča v Cernovicah.

Roszkowski je hvalil dobrodelen vpliv mirovnih sodišč.

Ebenhoch pa je predlagal, da naj bi tudi sodnijski uradniki obširnih okrajev napravljali v večjih krajih uradne dneve, kakor se godi pri političnih uradih.

Včeraj se je pričelo ob 10. uri dopoldne nadaljevanje pretrgane razprave. Dr. Slavik je omenjal, da sodišča in politični uradi dostikrat ne vedo, kdo ima o tej ali oni reči razsojevati, da naj se torej pri novih zakonih to natančneje določuje; pretresal je tudi ministersko odredbo z dne 3. februarja 1890, trdeč, da nasprotuje obstoječim zakonom, po katerih sta oba deželna jezika na Češkem enakopravna.

Müller je omenjal nekega dogodka v Hořicah, dr. Heilsberg pa je priznaval, da se je v kaznilnicah gledé obrtnih izdelkov mnogo zboljšalo, ali vendar želi, da naj bi se odstranila vsa konkurenca z malimi obrtniki. Tudi priporoča, da naj se za kaznjence napravijo posebne kolonije.

Bärnreither je v obširnem govoru razpravljal justično preustrojo in se zlasti izpodtikal nad določbo, da imajo višja sodišča pravico, določevati odvetnike, pri katerih se more izvrševati polletna praksa. Tudi priporoča, da bi morali upravni uradniki imeti primerno sodnijsko izobraženje, in največ pritožb o storjenih napakah prihaja odtod, ker omenjeni uradniki tega izobraženja nimajo.

Za njim se je v drugič oglasil justični minister grof Schönborn ter odgovarjal raznoterim govornikom. Gledé dela v kaznilnicah je poudarjal, da

se kolikor mogoče gleda na to, da se ne dela konkurenca malim obrtnikom, in da se ne sprejemajo zasebna dela. Če bi dopuščale državne finance, naj bi se po njegovi misli po kaznilnicah izdelovale reči za ubožno ljudstvo ter se mu razdeljevale za stonj. Ali zaradi slabih finančnih razmer to zdaj še ne more biti. Ali naj se izdelovanje prižigovalnih klinčkov prevzame v državno upravo, o tem naj razsoja finančni minister, njemu se pa ne zdi prav, da bi se to zdravju škodljivo delo izročevalo kaznjencem, za katerih nepoškodovanje ima država skrbeti za čas njihovega zapore.

Slovenske zadeve.

Posebne važnosti za nas je odgovor, ki ga je dal minister Schönborn gledé justičnih zadev v slovenskih deželah.

Poslanec Hofmann je ministru laskavo rekel, da ga pri njegovih odredbah vodi zgolj oziranje na justične potrebe in da zaradi tega od njega pričakuje preklic odredbe gledé slovenskega vknjiževanja. Toda minister mu je odgovarjal, da mu v tem oziru ne more dati tolažilnega odgovora; po njegovem mnenju je odredba potrebna in se opira na načelo ravnopravnosti in na načelo, da se imajo razsodbe vršiti v jeziku, v katerem so spisane vloge, vknjiževati pa v jeziku, v katerem je bila storjena razsodba. Strankam se pa izbira jezika ne more ukazovati; v deželah z mešanim prebivalstvom se dostikrat primeri, da se dveh jezikov zmožne stranke poslužujejo jednega ali drugega jezika, da svoje zadeve pismeno ali ustno predložijo sodišču ali gospodski. Dostikrat mislijo ljudje, da se sodišče iz posebne gorečnosti pri svojih razsodbah poslužuje tega ali onega jezika, ali pogostoma se to zgodi, ker stranka ali njen odvetnik zahteva, da naj se rešitev izvrši v tem ali onem jeziku. In to si zapomnite na vse strani, dostavljal je minister.

Dr. Gregorčič je poleg že prej omenjenih reči od ministra tudi zahteval, da naj se za graško nadsodišče veljavna ministerska odredba z dne 5. septembra 1867 raztegne tudi na tržaško nadsodišče.

Minister je odgovarjal, da ta odredba že zdaj velja tudi za Trst, in da je proti namenu justičnega ministerstva, ako se ne izvršuje. Poudarjati pa moram zopet, nadaljuje minister, kakor sem enkrat že rekel, da je silno težko najti jezikovno in strokovno pripravnih mož za službe v deželah, kjer so štirje jeziki v navadi, in da to prizadeva veliko več težav, kakor drugod, kakor n. pr. na Češkem. Gospod govornik je naštel celo vrsto dogodkov, o katerih seveda zdaj pač še ne morem reči, ali se bo tudi vse potrdilo; ne pribaja mi na misel dvomiti nad osebno veroljubnostjo, ki se sama po sebi umeva, ali če sem prav umel, so to reči, ki jih je gospod govornik deloma zvedel iz časnikov, deloma od drugih ljudi, za katere pa sam ne more prevzeti odgovornosti; na vsak način pa toliko število pritožb, v katerih so našteje osebe, kraji in dnevi,

napravlja vtis, da je treba temeljito preiskovati navedene dogodke in da se bode tudi kolikor mogoče popravilo, kjer je taka poprava potrebna. (Živahna pohvala!) Sprejmite torej to zagotovilo. Če se je grajala raba tolmačev, moram povedati, da je v jezikovno mešanih deželah skoraj nemogoče izogniti se tolmačev, ker sodnik težko ume vse jezike, ki se utegnejo rabiti in ki pridejo dostikrat pri eni sami obravnavi vse križem na dan.

Gledé novega sodišča v Brdih so se že leta 1888 in 1886 vršile preiskave, ki so pa pokazale, da to sodišče ni potrebno. Kar se pa tiče delitve porotnih sodišč po narodnosti, bila bi to načeloma jako nevarna reč. To bi že iz začetka na cedilo postavilo porotna sodišča, katerim moramo načeloma zaupati, da svoj posel izvršujejo brez ozira na narodnost in bi tudi pouzročilo potrebo premembe zakona z dne 23. maja 1873 gledé kazenskega reda.

Ker govorim o slovenskih zadevah, naj še omenjam interpelacije, katero sta včeraj pred sklepom dnevnice poslanci Laginja in Spinčič s tovariši stavila do justičnega ministra in v kateri ga izprašujeta, ali hoče skrbeti, da se hrvatske in slovenske vloge pri sodiščih v Istri rešujejo v istem jeziku, in sodnijske razprave vrše v jeziku obtožencev? Dalje: ali hoče minister ostro postopati z uradniki, ki v svojih prošnjah trdijo, da znajo deželne jezike, pa jih ne znajo, in hoče skrbeti, da se diurnisti nastavljajo po zmožnosti in ne po protekciji? Ali hoče tako vravnati porotna sodišča, da bodo porotniki razumeli zatožence, in ali misli v Pulji napraviti kresijsko sodišče ter tje prestaviti tudi jetnišnico iz Rovinja?

Konec razprave.

Za ministrom, ki je odgovarjal še drugim govornikom in zlasti Ebenhochu rekel, da nima nič zoper to, ako sodišča napravljajo uradne dneve, kjer je to potrebno in mogoče, govorili so še Pinski in glavna govornika Pacak in Jacques pa poročevalci Madejski, potem je bila razprava zaključena in dovršena razprava o proračunu justičnega ministerstva. Ob polu šestih zvečer bila je seja sklenjena in se pričinja zopet jutri ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu so ostale točke državnega proračuna. V torek pride na vrsto nekaj drugih reči, ki se morajo rešiti pred novim letom, zlasti dostavek k zakonu gledé rudnijskih bratovskih blagajnic, v sredo pa se menda pričinja glavna razprava o finančnem zakonu, za katero so odločeni trije dnevi; zbornica bi na ta način v petek 18. t. m. dovršila svoje delo in se razšla na počitnice do 8. januarja 1892.

Odkod — kako — kam?

IX

Pojasnil sem stvar: odkod je izšel razpor v Slovencih, kdo ga je zakrilil, kako se je razširil ter dosegel ono stopinjo, na kateri smo zdaj. Z očitnimi dokazi sem dokazal, da so vsega tega krivi naši domači slovenski liberalci. Podobni so koprivam, ki se hitro množé, kjer je le ena vsklila, prerasčajo in zatirajo vso bujno rastočo tečno travo okoli sebe ter opekó vsakega, kdor se jih dotakne; prave cene pa nimajo nikake.

Čitajoč ta spis poreče morda kdo: „Ta človek gleda strah, kjer ga ni; bori se, kakor Sancho Pansa.“ Ugovarjaj kdo, kakor hočeš, položaj slovenskega naroda pa je tak, kakor sem ga naslikal. Povem pa nekaj: Slovenci premalo mislimo; zlasti o tem nismo vajeni razmišljati, o čemur nam do novejših časov niti ni bilo treba, o vprašanji: je-li vera med Slovenci v nevarnosti? Zato je toliko žrtev v liberalnem taboru, ki sami ne vedo, zakaj se gre. Liberalci imajo vedno polno krošnjo obljub, in marsikaka „dobra duša“ jim veruje, omotena po liberalnem kriku. Nevednost ljudstva uporabljajo liberalci za svoje namene. Kdo bi ne obsojal takega početja? Vendar to ni nič novega in čudnega. Da je krščanski socializem edini pripomoček za zboljšanje sedanjih socialnih razmer, zlasti med priprostim ljudstvom, to je dognana stvar, naj „Narod“ še tako stresa z glavo. O tem pa se je izjavil „Narod“ (11. apr. t. l.): „Krščanski socializem . . . je podlaga brezdomovinskega klerikalizma, katerega bomo pobijali z vsemi sredstvi.“ Tako, gospoda, prav po enem, jezuitom podtaknjenim geslu: „Namen posvečuje sredstva!“ Z vsakim, še tako podlim sredstvom se borite proti onemu, kar edino more osrečiti ubogega, zatiranega zemljana v sedanjih stiskah, za katerega pa imate vi le — dolg

da kako brezumna je trditev, da je nas Slovence še-le sedanja vlada iznašla, temu naj bodo dokaz naslednje vrstice, čeravno ne spadajo strogo k stvari. Deželni zbor (seveda stanovski), se je sešel na Hradčanih za časa kralja Matije, v ponedeljek po sv. Trojici leta 1615, je sklenil:

„Od dne tega deželnozborskega sklepa se nima vsprejeti ne kot deželan, ne kot meščan nikdo, kdor ni češkega jezika zmožen in se ga pri sodiščih ne more posluževati. Vsak tak, če tudi se je pozneje jezika priučil in si meščanstvo pridobil, naj se ne dopušča v javno službo, ne sam, ne njegovi otroci; še-le vnuki naj se zmatrajo za domačine in bodo naj jim pravice deželanov. Dalje naj se po župah, v cerkvah in šolah, po katerih se je pred desetimi leti češko pridigovalo in učilo, ta hvalevredna navada obdrži; kjer je pa zdaj nemški duhovni pastir ali učitelj, tam nasleduje po smrti Čeh. Kdor koli se drzne s takih mest nemški pridigati ali učiti, obsodi naj se na petnajst šestdesetin (900) čeških grošev globe. In pa: Ker se je zvedelo, da različni ljudje nižih in viših stanov pri javnih obravnavah ne govoré češki, ampak tuji jezik, kar kaže zaničevanje materinega jezika in je celemu narodu v sramoto, spodé naj se taki ljudje, ako češki znajo in trdovratni ostanejo, najkasneje čez pol leta iz dežele, dotlej pa naj se smatrajo za rogovileže, ki občni blagor kalé, in odvzamejo naj se jim vse predprave in prostosti deželanov. Konečno: Ker je več prebivalcev praških mest med sabo občino

ustanovilo, katera se nemška imenuje in se v ti kraljevinu vse čase sém ne vé o drugačni občini kot o češki, naj se vsi oni, ki se k ti občini priznajo in hočejo smelo podjetje nadaljevati, s taisto navedeno kaznijo kaznujejo. Vsi ti sklepi se odobré po milostljivega kralja veličanstvu.“

Tako pred skoraj 400 leti. Kje so bili še takrat Napoleonovci? Enaki, rekel bi, šovinističen predlog še danes najekstremnejšemu Mladočehu niti na misel ne pride.

Oprosti, dragi bralec „Slovenčev“, ki si pod črto zašel, če sem te dolgočasil. Če si sam to silno zalogo kulturnih produktov ogledal, bodeš gotovo priznal, da hvala ni pretirana, ako se trdi, da bratje ob Labi in Vltavi stojé vstric prvih narodov napadne kulture.

Ti pa, mili češki rod, ki si nas letos večkrat toliko prisrčno in gostoljubno sprejel, ki si nam strmečim svoje zaklade, duševne in gmotne razkazoval — Tebe varuj Božja moč pred onimi groznimi zli, katera si do zdaj prestal, ko se je lastna dežela z narodno krvjo gnojila, ko ti je tujec zaklade ropal, umetnostne palače in cerkve barbariško rušil, narodne pravice ti kratil, Božja roka odvrtačaj enako od Tebe, da miren in varen v svoji moči uživaš sad sto in stoletnega truda, spoštovan v svetu narodov. Slabejši Tvoj brat, narod slovenski, pa bo hitel v dobrem za tabo; daleč še ima, a da bi Te skoraj dohitel, v to pomozi Bog, v to ime: Na zdar!

jezik. Zato vam vračam opomin: „Pazite, da se ne bude v grobu obrnili zbog vašega herostratskega početja oni probuditelji naroda, ki jih nazivljate po krivici vi svoje prednike“ (Sl. Narod, 9. marca t. l.)

Teh vrstic nisem zapisal, da bi spreobračal z njimi vodje liberalne garde; s temi zakrknjenimi, eksaltiranimi liberalci bilo bi škoda vsake besedice. A smilijo se mi oni mnogi Slovenci, ki se udeležujejo ne vedé s temi grobokopi narodnega pogreba, ki trobijo v liberalni rog, ne da bi vedeli, za kaj se gre, ki imajo to hibo, da iz osebnega prijateljstva ali radi kake druge zasebne razmere tekajo za liberalci, ne da bi kdaj resno pomislili, kaj in kako. Dočim se znajo njih vodje dobro okoristiti, te uboge žrtve nimajo nikake hasni, pač pa veliko škodo i dušno i telesno. Tem „izpeljančkom“, le tem bi rad pokazal pravi pot — pot do pravega blagostanja, katerega iščejo po liberalnih potih zaman.

Onim voditeljem liberalnim pa povem: „Bodite zagotovljeni, odnehali ne bomo niti za las od svojih načel. Borili se bomo vedno za naši dve svetinji: sveto vero in narod slovenski. Branili bomo narodne pravice in se potegovali za nje po geslu Raičevem: „Rodu pravico!“ Vsak pravi konservativni Slovenec govori Sloveniji z vrlim pevcem župnikom Virkom:

„Darvati čem za-te	Sred groma in bliska.
Življenje in kri,	Poljubil te bom;
Gorje mu, ki na-te	Gorje mu, ki stiska
La prst položil!	In kuje moj dom!“

Ne bomo se zmenili za vaše klevetanje in obrekovanje, češ, da smo brezdomovinci. Da, do brezdomovinstva se bomo borili za svoja načela: za svobodo sv. cerkve in mile nam domovine, ako nas kdaj sovražna burja začne poditi z dragih tál domovinskih. In ko bi Bog to šibo kdaj poslal našemu mnogoizkušnemu narodu, česar nas obvaruj njegova dobrotna roka, tedaj bi se jele krčiti vaše vrste, o čemur sem tako dobro uverjen, kakor o tem, da bi naša „tousurirana četa“ ne izgubila niti enega boritelja iz svoje srede. Čistna je zgodovina naših prednikov, ponosni smemo biti na nje, z veseljem jih more nazivati konservativna stranka svoje „očake“. In njih zvesti učenci in nasledniki hočemo ostati mi. Sveta vera nam bo vedno zvezda-vodnica, Rim in Dunaj naši središči, kamor se bo vedno zaupno oziralo naše oko. Sv. Oče in mili cesar nam bodeta dobrotna očeta, katerih vselej zvesti otroci ostanemo mi. Uverjeni bodite: naše vrste se ne bodo nikdar razpršile, ker jih veže močna, neporušljiva vez, vez vedno neizpremenjenega, nikdar zmaneganega, nikdar zatemnelega krščanstva. Nepremagljivo je krščanstvo, nepremagljiva i načela krščanska, nepremagljiva i vojna, ki se bori zá-nja. Ko ležejó v grob naši neustrašeni prvoboritelji, da si počijejo težavnega, mnogoletnega boja, tedaj stopi mlad zarod na njih mesto, zarod vrlih slovenskih sinov, ki bo, zavedajoč se svoje naloge, s čilimi močmi, s srcem, unetim za vse sveto in blago, boril se za častnih očakov svojih sveto dedino.

Le blatite nas, le zasmehujte in psujete! V Istri psujejo krnjeli in šarenjaki zavedno in požrtvovalno duhovščino, na Koroškem in Štajerskem jim mečejo liberalni Nemci in nemškutarji polena pod noge, na Kranjskem pa, ker onih (z malo izjemo) ni, prevzeli so to malo častno nalogo naprednjaki — slovenski. Dober tek, gospóda „olikana in omikana“! Potomci slovenski bodo — sodili.

Premišljujoč žalostno to usodo duhovnikov, zlasti kranjskih, silijo mi v spomin one besede Zveličarjeve, katere je govoril dan pred svojo smrtjo užaljenim učencem: „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil, kakor vas. Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, temveč sem vas jaz od sveta odbral, zato vas svet sovraži. Spomnite se besed, katere sem vam govoril. Hlapec ni večji, nego njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“ (Jan. 15. 18—20.) In sv. Janez je pisal svojim učencem: „Ne čudite se, bratje, ako vas svet sovraži!“ (I. Jan. 3. 13.)

Tu so umestne besede sv. Gregorija Velikega, ki pravi: „Mnogi, ki premotrujejo bolj življenje duhovnikov nego svoje, padejo v jamo zmot, ker ne pomislijo, da bi jih življenje duhovnikov ne pohujšalo, ko bi sami dobrohotne opomine duhovnikov ponižno slušali; toda po običaji hinavcev oni, ki imajo veliko bruno v svojih očesih, pa se ne zmenijo zá-nje, ugledajo neznaten pezdír v očeh drugih ljudij“.

„Narodu in njegovi liberalni gardi pa vračamo oni spev, katerega je nekaj eden njegovih prvih

pristašev nam pod nogo vrgel, ter kličemo zavednemu slovenskemu rodu:

„Oj ljudstvo ti slovensko zlata vredno!
Pošteno, umno, kakor nih je malo;
Kako si tem sleparjem v roke palo,
Ki te v pogubo vodijo dosledno?
Pred svetom sramoté, grdé te vedno,
In ti za vse jim to še daješ hvalo;
S častjo poprej si se imenovalo,
Zdaj si ne upaš v družbo več sosedno.
Kako ti z blagom tvojim gospodari
Ta zarod, samopriden in nesramen,
Ki prid le in dobiček mu je maril!
Ti prosiš kruha — on ti daje kamen;
Kaj ti še dosti dolgo ne slepari?
Bog te odreši tega zlega — amen!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. decembra.

Notranje deželo.

Federalizem. Naši naprednjaki so za vse, za kar se izreče kak Mladočeh. Tako se dá iz sobotne številke njih glasila posneti, da so postali prijatelji federalizma. Mi tukaj ne bodemo razpravljali, ali bi federalizem nam Slovencem ugajal, ali konstatovati pa moramo, da je „Slovenski Narod“ Liechtensteinov šolski predlog opetovalno pobijal baš zaradi njegovih federalističnih tendencij, ki so se mu videle nevarne za slovenski narod. Pa tudi nad ljubljanskim dopisnikom „Vaterlandovim“ se je izpodtikal, ker je ta nekoč izrekel se za federalistični preustroj naše države.

Češko. Nemci v Liberci so največji sovražniki Čehom in to pokažejo pri vsaki priliki. Tako je sodnijski pristav Weiss v neki pravdi izpraševal neko pričo, hodi li v češko „Besedo“, govoré li tam nemški in posebno če dr. Šamanek z njim nemški govori. Ko mu je priča razložil, da z njim, ker je Nemec, nemški govori, izjavil je pristav, da je otroče, da dr. Šamanek v „Besedi“ nemški govori, pri magistratu pa neče. Priča je pristavu dobro odgovorila, da je to njegova stvar. — Pri poštnem in brzojavnem uradu v Liberci hotel je te dni sluga nekega češkega žurnalista oddati češki brzojav. Dotični uradnik ni hotel z njim češki govoriti in je poklical neko žensko, da je tolmačila. Brzojavke pa ni hotel vsprejeti, ker ni imela popolnega podpisa. Ko se je sluga povrnil in zapretil uradniku, da se pritoži pri ministerstvu, če brzojavke ne sprejme, je uradnik brzojavko takoj vsprejel. Ta dva dogodka pač jasno kažeta, kako je v Liberci.

Moravsko. Deželni šolski svet moravski kaj rad prezira narodno enakopravnost. Te dni je razpisal službo ravnatelja na deželni realki v Telču samo v nemščini, če tudi je ta šola češka. Pričakovati je, da se bodo moravski poslanci zaradi tega oglasili v državnem zboru, da opomnijo vlado, naj pouči moravski deželni šolski svet, da tudi zanj veljajo ustavna določila o narodni enakopravnosti.

Levica in Poljaki. Levičarji so želeli, da bi bil Ohlumecky ali pa Plener predsednik odseku za trgovske pogodbe. Tega pa Poljaki neso hoteli dopustiti. Neki odlični poljski parlamentarec se je izjavil, da se nikakor ne sme dopustiti, da bi Plener zapovedoval v parlamentu. Levica se je morala zadovoljiti, da se je Poljak volil za predsednika temu odseku. Tukaj je šlo seveda le za veljavo, ker za stvar samo je pač vse jedno, naj predseduje Peter ali Pavel. Pogodbe se bodo morale nepremenjene vsprejeti.

Vnanje države.

Francija. Jako burna debata je bila v francoski zbornici v petek in soboto. Poslanec Hubbard je interpeloval vlado zastran postopanja duhovščine in zahteval ločitev cerkve od države. Trdil je, da so se romarji v Rimu pozivljali, da naj tudi z orožjem, če treba, obnove papežovo oblast. Minister Fallières se je pa izjavil proti razdelitvi cerkve od države in je napadal škofo. Mej govorom ministrovim je pa nastal velik škandal. Jeden poslanec je zaklical, da prostozidarstvo obstoji brez avtorizacije. Predsednik, ki bi vendar moral biti nepristranski, je odgovoril na to z znano lažjo, da je papež Pij IX. bil prostozidar. To je seveda vzbudilo veliko nevoljo mej konservativnimi poslanci, ki so zahtevali, da naj predsednik svoje besede prekliče. Predsednik pa tega ni hotel, temveč je že pretil desničarjem, da bode proti njim postopal po dnevnem redu. Še le mej Cassagnacovim govorom je predsednik izrekel, da mu je beseda ušla, ali opravičeval se je s tem, da je to v neki knjigi čital. Cassagnac je v svojem govoru zagotavljal, da bodo vsi konservativci podpirali republiko, če bode spoštovala cerkvene pravice. Dobro je pa osvetil postopanje sedanje vlade, ki konservativce in radikale vodi za nos. Radikalec Turrel je hotel imeti nove postavbe proti duhovščini. Delafosse je preganjanje cerkve označil za preganjanje domovine. Posebno hudo je proti cerkvi govoril radikalec Pichon. Ko je govorilo še več govornikov, oglasil se je Freyenet, ki je priznal, da vlada le zato ne dopusti ločitve cerkve od države, ker se boji, da bi potem še manj mogla pritiskati na duhovščino. Pač lepo priznanje. Škof Freppel je zagovarjal duhovščino, da v svojem pastirskem poklicu ne ruje proti republikli. Debata se je s tem

končala, da je zbornica pozvala vlado, naj po sedanjih zakonih strogo postopa proti duhovščini.

Rusija. Vlada je nameravala odpraviti mestno avtonomijo. Kakor „Moskovskija Vjedomosti“ pišejo, je pa vlada popustila svoje namere. Menda se vlada ne upa baš sedaj, ko je javno mnenje zaradi glada jako razburjeno, na dan s tako nepopularno reformo. Sicer pa je delovanje nekaterih mestnih zastopov jako mlačno, tako da se pritožujejo razni listi in celo zahtevajo, da bi jih vlada bolj nadzorovala. Tako posebno petersburškega mestnega zastopa delovanje nikakor ni vzorno.

Trgovske pogodbe. Jako nezadovoljni so v Rusiji zaradi trgovskih pogodb, ki so se predložile nekaterim evropskim parlamentom. Jeden prvih ruskih listov pravi, da sedaj postane Nemčija gospodarka v narodno-gospodarskem oziru v srednji Evropi, in priporoča, da bi Rusi sedaj takoj sklenili trgovsko pogodbo s Francijo.

Kitaj. Ni se posrečil načrt, da bi obkolile vladne čete vstajnike, kakor se je nameravalo. Poveljniki se niso o pravem času sporazumeli s severnimi mongolskimi rodovi. Vstajniki so torej ušli. Najbrž sporazumljenje vojaških poveljnikov z mongolskimi rodovi ni bilo mogoče, ker so Mongolci menda na strani vstašev. Zaradi tega se pa še ne more govoriti o popolni zmagi vladnih čet. Kdo vé, če se vstajniki v večjem številu zopet ne zberó in napadejo državne vojske. Vojaki se jih itak ne upajo zasledovati po severnih pokrajinah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. decembra.

(Veseli dan) je bila včerajšnja nedelja za učence in učenke tukajšnjih ljudskih šol. Za ubogo mladino vneta gospe in gospodičine, in sicer gosp. ces. svetovalec Murnika gospa soproga, gospa Ivana Premkova in gospodičini Marija Kleinova in Julija Premkova, so tudi letos, kakor že mnogo let, včeraj ob 11. uri dopoldne v čitalnični dvorani pripravile prav lepega in bogatega Miklavža. Tem povodom se je zbralo na prijazni poziv gospejnega odbora mnogo odličnega občinstva, med drugimi gosp. deželni predsednik baron Winkler, gospod vladni svetovalec Merk, več nadzornikov, profesorjev in učiteljev. Katehet v uršulinskem samostanu, čast. gosp. Merčun, je nagovoril otročiče s prav prisrčnimi besedami. Obdarovanih je bilo 86 otrok s celo zimsko obleko, nad 100 parov čevljev je bilo razdeljenih; vrh tega je še vsakateri dobil hleb kruha in druge pekarije. Veselje je otrokom žarilo na obrazih, ko so prejemale darove. Konečno je še čast. g. katehet Smrekar zaklical „slava“ presvetlemu cesarju in njega deželnemu namestniku. Bog povrni vsem dobrotnikom, osobito blagim damam, ki se trudijo, nabirajoč darove.

(Deželna trtošna komisija) se vsled posredovanja kranjskega deželnega odbora snide dné 17. decembra in ne 27., kakor vsled tiskovne pomote poroča neki list, da se posvetuje o vprašanju, kako bi se pospeševalo nasajenje ameriških trt. Kakor znano, širi se po Dolenjskem vedno bolj trtna uš in uničuje mnogokje glavni pridelek tamošnjih posestnikov, navzlic pa se v obče malo stori proti trsnemu škodljivcu.

(Na graškem vseučilišču) sta bila v soboto promovirana doktorjema prava g. Ivan Ponebšek iz Šmartina pri Litiji in g. Robert Praxmarer iz St. Pavla na Koroškem.

(S Štajarskega) se nam piše: Deželni zbor je sklenil, naj bi se začasno nameščenim podučiteljem dajala podpora po 30 gld. na leto. Šolske oblasti so vsled tega razposlale okrožnico vsem krajnošolskim svetom in šolskim vodstvom. V intimaciji, ki ravnokar kroži, bere se, da naj za podporo poprosi krajnošolski svet, in če bi se totí branil — „weigern“ —, naj poprosi interesent sam. Pisalec teh vrstic sodi, da se pač gotovo nobeden krajnošolski svet ne bode ustavljal podpori, katero dovoljuje deželna postava; vsled tega bi pa tudi najbolje bilo, ako bi dotični „podučitelji“ svojo zadevo v rokah imeli sami, ker v postavi itak ni take klavsule, kakoršna se nahaja v okrožnici. — Še nekaj! Kolikokrat berem ali čujem besedo „podučitelj“, vselej se spomnim na to, da so ta izraz najprej odpravili v Ljubljani, pozneje pa za vso Kranjsko. Ne bi li se isto dalo doseči i na Štajarskem?

(Podpirajte „Mir!“) Izvéstno je vsakega slovenskega domoljuba razveselila vést, da se z novim letom razširi koroški „Mir“. Razveseljiva je ta vést, ker nam je dokaz, da slovenska stvar i na Koroškem vedno bolj napreduje. Dolžnost vseh slovenskih domoljubov je pa, da z vsemi svojimi močmi podpirajo svoje koroške sorojake v moralnem kakor gmočnem oziru. Če sploh kdo, potrebujejo koroški Slovenci

obilne pomoči od vseh strani, da morejo vstrajati v borbi za narodni obstanek. Naj torej ob tej priliki vsi slovenski sorojaki pokažejo, s tem, da prav obilno naročujejo „Mir“ zase, kakor za druge, ter list podpirajo z raznimi darovi in doneski, da jih veže prava bratska vez s koroškimi sorojaki, — naj vsakdo po svojih močeh pripomore, da bode i Korošcem „post tot discrimina rerum,“ vremena se zjasnila! Fiat!

(Sijajna zmaga) Iz Rožne doline na Koroškem nam poročajo: Vrlo nerodna občina St. Jakob v Rožni dolini pokazala je minulo sredo sijajno, da v njej bivajo zares korenjaki, ki so si v svesti, za kaj se gre v borbi za narodno enakopravnost. Akopram so liberalni nemškutarski nasprotniki, napeli vse svoje sile, — na dan volitve so sijajno pozébli! Po hudi volilni borbi, kakoršne doslej še nismo doživeli, zmagala je namreč slovensko-katoliška stranka v vseh treh volilnih razredih. Udeležba pri volitvi še nikdar ni bila tako ogromna nego to pot in zbralo se je volilcev kakor nikoli poprej! Nasprotniki prodajali so medvedovo kožo že prej, predno so medveda imeli. V Rožeči praznovali so že delj časa sem svojo zmago ter napivali bodočemu nemškutarskemu županu P. Toda Rožečani so samo obračali, vrli Šentjakopčani pa obrnili, t. j. volili slovenske možé. Ko se je nemškutarska garda pri volitvi prepričala, da nemškutarji v št. Jakopu pšenica ni še dozorela, zginila je s svojim voditeljem vred kakor kafra na zraku! — Ta srečni izid je tem pomenljivejši, ker se ta vrta občina bori že 13 let za slovensko šolo, in velikega pomena bi bil poraz v tej slovenski postojanki. Slava in hvala torej vrlim volilcem, ki so na dan volitve prišli v polnem številu na volišče, ter pokazali da se ne podajo nobeni nasprotni sili. Živel!

(K ljudskemu štetju.) Civilno prebivalstvo ljubljanskega mesta se na podlagi najnovejšega štetja

in z všteti inoverci po mestnih in predmestnih farah tako razdeli, da šteje stolna fara 3811 duš, šentjakobska 5671, šentpeterska 7756, frančiškanska 6998 in trnovska 4098.

(Čitalnica ljubljanska) priredi prihodnjo soboto 19. dan decembra Preširnovo besedo, pri kateri sodeluje novi pevski zbor „Glasbene Matice“. Na zanimivi program, ki obsega poleg govora o Preširnu raznovrstne pevske in godbene točke, opozarjamo vse društvene kroge že danes. Vse natančneje v vabilih, ki se razpošljejo v kratkem.

(Nove šole) so blagoslovili in otvorili dne 10. t. m. v Smartinu v Tuhinjski dolini.

(Imenovanje.) Gospa Frauja Podgornik je imenovana voditeljica šoli za izdelovanje čipk v Čepovanu.

(Triinšedemdeseti rojstveni dan dr. Fr. L. Riegra) proslavljali so njega prijatelji 10. t. m. v Pragi. Pred tremi leti priredila mu je povodom njegove sedemdesetletnice globoka hvaležnost češkega naroda, kojemu je dr. Rieger nesebično posvetil vse svoje življenje, prelepo slavlje. Zasluge ne izgubljajo znane vrednosti in časti, ako naklonjenost dobe obrne hrbet in se premeni nasproti najboljsemu možu. Čista vest ne pripusti dr. Riegru, da bi bil radi tega malodušen, ter ohranja čudovito svežost. Vsi iskreni častilci njegovi i med slovenskim narodom se nadejajo in goje željo, da bi bil gospod dr. Rieger ohranjen še mnogo let in naj učaka srečnejše dobe za narod, za kojega živi vrli rodoljub.

Telegrami.

Dunaj, 14. decembra. Nadvojvoda Sigismund je zbolel za hripo in pljučnico.

Dunaj, 14. decembra. Pri pokojninskem zakladu je opomnil finančni minister, da bi zvišanje pokojnin državnim uradnikom zahtevalo 1,865.000 gld., ki pa se sedaj ne morejo pokriti. Zvišanje uradniških plač pa

bi zneslo 4 milijone. Draginjske priklade se bodo v potrebi dovoljevale. Minister je obljubil, da bode kolikor mogoče porabil cesarsko milost.

Carjigrad, 13. decembra. List „Stamboul“ je na nedoločen čas ustavljen, ker je objavil nemškega cesarja žaleč članek.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm		toplotnara po Celsiusu	
7. u. jut.		735.0	1.0	sl. jzap.	oblačno
12. u. pop.		734.5	7.0	"	dež
9. u. zveč.		736.4	6.2	"	jasno
Srednja temperatura 7.3°, za 7.9° nad normalom					

ZAHVALA.

Za dokaze srčnega sočutja ob bolezni in za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu gospoda

Anton-a Stepanzig-a

kakor tudi darovateljem vencev izreka natoplejšo žalujoča rodbina.

(14. 1)

Marsala Florio,

najboljše italijansko desertno vino za slabotne, bolehnine in okrevajoče. Za zdrave je to vino boljše kakor vsako drugo. — Steklenica 1 gld.

Piccolijeva lekarna

„Pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (1313) 2

Organist

iz cecilijanske šole z dobrimi spričevali išče službe, katero bi rad takoj nastopil. (149) 3-3

Božično darilo.

Sv. Alojzij Gonzaga

ali (1482) 30-10

devetdnevna, oziroma šestnedelna pobožnost v spomin blažene smrti sv. Alojzija.

Spisal Jan. Smrekar,

katehet ljudskih šol v Ljubljani.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

V četrtek dne 17. decembra izideta I. in II. zvezek

Levstikovih zbranih spisov.

Uredil Frančišek Levec.

Levstikovi zbrani spisi obsežali bodo pet zvezkov; in sicer:

I. zvezek: Pesni. — Ode in elegije. — Sonetje. — Romance, balade in legende. — Tolmač.

II. zvezek obseza: Otročje igre v pesencah. — Različne poezije. — Zabavljice in puščice. — Ježa na Parnas. — Ljudski glas. — Kraljedvorski rokopis. — Tolmač.

III. zvezek bode obsežal: Povesti in potopise.

IV. zvezek: Kritike in znanst. razprave.

V. zvezek: Doneske k slovenskemu jezikoslovju.

Ceno vsem mehko vezanim zvezkom je v naročevanju 10 gld. 50 kr., v platno vezani stanejo 13 gld. 50 kr., v polfrancoski vezbi 14 gld. 50 kr., v pol usnj. prekrasni vezbi 15 gld. 50 kr.

Naroča se pri založništvu:

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani. (149) 4-1

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana

Jožef Deiller,

1873, 1881.

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Frane Brückner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd.,

pa tudi (26—23)

cela mašna bleka v najpravilnejši obliki.

Cerkveni paramenti.

Dunajska borza.

Dne 1. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 35 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	91 " 95 "
Zlata renta 4%, davka prosta	108 " 35 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 10 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1007 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	282 " 75 "
London, 10 funtov strl.	117 " 90 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 36 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemških mark 100	57 " 97 1/2 "

Dne 12. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	104 gld. 75 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 10 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	178 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma	109 " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	186 " — "
St. Genójs srečke, 40 gld.	62 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	16 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	61 " 50 "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2800	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	81 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 14 1/2 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzelle štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za natančnejše glavne priporočamo:

4% galske propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Državna dobrodelna loterija.

Žrebanje dne 29. decembra!

Glavni dobitnik 100.000 gld. v gotovini.

Jedna srečka 2 gld.

5 srečk le gld. 8-50, 10 srečk le gld. 16-50.